

РЕШЕНИЕ

№ 183

гр. Велико Търново, 18.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ (А)
ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на
двадесет и първи април през две хиляди двадесет и шеста годИ. в следния
състав:

Председател: ГАЛЯ МАРИНОВА

Членове: МАЯ ПЕЕВА
АНЕТА ИЛИНСКА

при участието на секретаря ВИЛЯНА ПЛ. ЦАЛОВА
като разгледа докладваното от ГАЛЯ МАРИНОВА Въззивно гражданско дело
№ 20264000500114 по описа за 2026 годИ.

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение второ ГПК – въззивно
обжалване.

С Решение № 293/17.11.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд
Габрово са отхвърлени предявени от МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД („Многопрофилна
болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД) против ЗК „Лев инс“ АД
(„Застрахователна компания „Лев инс“ АД) искове за заплащане на сумите: 500 000 лева –
главница, 13 440 лева – законна лихва от 5.08.2024 годИ. до 14.10.2024 годИ., както и
законна лихва от датата на подаване на исковата молба – 14.10.2024 годИ., до окончателното
плащане, на основание чл. 229 от Кодекса за застраховането (отм.) (и чл. 86 от Закона за
задълженията и договорите, като неоснователни.

Решението е постановено при участието на ОЗК „Застраховане“ АД
(„Застрахователно акционерно дружество „ОЗК-застраховане“ АД) и ЗД „Евроинс“ АД
(„Застрахователно дружество „Евроинс“ АД).

В законния срок е постъпила въззивна жалба от адвокат Е. Д. – пълномощник на
„Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД, против Решение №
293/17.11.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово. Във въззивната

жалба се излагат подробни съображения за нарушение на чл. 2 и чл. 6 от ГПК от първостепенния съд. Сочи се съдебна практика и се изтъква, че искът не може да бъде отхвърлен по невъведено от ответника възражение, както е сторено в случая. Ответникът не е правил възражение, че не може да се ангажира неговата отговорност, тъй като предвиденото в полиците ретроактивно действие е недействително поради настъпване на застрахователното събитие. Решаващият състав е дал разрешение на правния спор по въведено служебно от съда възражение, без страните да са уведомени за това. Изтъкват се аргументи за неприложимост на тълкувателното решение, на което се позовава Окръжен съд Габрово; неотразяване в доклада на обстоятелството, че ще се произнесе по нищожността в изпълнение на задължението по чл. 146, точки 2 и 5 от ГПК, съответно да уведоми страните за обсъждане на нищожността, да им даде възможност да изразят становища и да сочат доказателства.

Заявява се, че Окръжен съд Габрово е нарушил чл. 12; чл. 235, ал. 2 и ал. 4; чл. 236, ал. 2 от ГПК – не са обсъдени твърденията на ищеца, че в случая покритият риск е предявяване на иск за ангажиране на отговорността на ищеца, а не обстоятелства, настъпили през 2018 годИ. въз основа на присъда по дело, образувано през 2017 годИ. (факти, възникнали след сключване на полиците, за които ищецът не знае през 2014 годИ.).

Неправилно и необосновано е заключено, че предвиденото ретроактивно действие на издадените от „Застрахователна компания „Лев инс“ АД в полза на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД е недействително съгласно чл. 26 от Закона за задълженията и договорите поради липса на предмет и основание, противоречие с императивната норма на чл. 184, ал. 3, точка 3 от Кодекса за застраховането (отм.) и не обвързва страните (към момента на сключване на застрахователния договор е настъпило застрахователното събитие). Посочените изводи са формирани в противоречие с чл. 20 от Закона за задълженията и договорите; чл. 184, ал. 3, точка 3 от Кодекса за застраховането (отм.) и §22 от Преходните и заключителни разпоредби на действащия Кодекс за застраховането. Съгласно полиците покрит риск е предявяване на иск за причинени имуществени и/или неимуществени вреди на трети лица срещу МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД за телесно увреждане и/или смърт на трети лица, произтичащи от небрежност, грешка или пропуск на лечебното заведение, настъпили през срока на застраховката в процеса на пряката лечебна дейност при изпълнение на служебните задължения на лекарите и медицинския персонал, а не вредите от тези действия. При липса на дефиниция на застрахователно събитие в отменения Кодекс за застраховането за застраховка „Професионална отговорност“, съставът на Окръжен съд Габрово е трябвало да се съобрази с предвиденото в полиците относно понятието застрахователно събитие и покрит риск – предявяване на иск, а не в нарушение на §22 от действащия Кодекс за застраховането да прилага определения, съдържащи се в чл. 469 и следващи от действащия Кодекс за застраховането. В случая към момента на сключване на застрахователния договор застрахователното събитие – предявяване на иск, не е настъпило, а това е станало през 2018 годИ.. Трайна е съдебната практика, че недействителността на ретроактивното действие

предпоства знание на застрахования за претенциите и вредите било като е уведомен извънсъдебно или по реда на исковия процес; предявяването на такива след подписване на застрахователния договор изключва знание при застрахования, съответно не може да обоснове заключение за недействителност на ретроактивното покритие. Описва се установената по делото фактическа обстановка.

Сочи се, че договорът и полицата са със срок на застраховката от 4.02.2014 годИ. до 3.02.2015 годИ., ретроактивен период една годИ., т.е. имат действие от 4.02.2013 годИ..

Договорът и полиците са подписани на основание чл. 189 от Закона за здравето при действието на чл. 223 от Кодекса за застраховането (отм.) като вид договор за застраховка „Гражданска отговорност“ от подкатегорията „Професионална отговорност на лекари и медицински персонал“, чието сключване е задължително съгласно чл. 189, ал. 1 от Закона за здравето, няма самостоятелна уредба в Кодекса за застраховането (отм.), попада в приложното поле на чл. 249, точка 3 от Кодекса за застраховането (отм.). Застрахователният договор, подписан от лечебното заведение в изпълнение на задължението по чл. 189 от Закона за здравето, покрива отговорността на болницата по чл. 49 от Закона за задълженията и договорите. При извод, че лечебното заведение дължи обезщетение за неимуществени вреди от претърпени болки и страдания, причинени от увреждане вследствие медицинска интервенция, същата сума следва да се приеме за дължима и от застрахователя по застраховка „Професионална отговорност“ при наличие на такава. С оглед на горното, Договор № УС-04-14-050/3.02.2014 годИ., полицата, чл. 189, ал. 1 от Закона за здравето, чл. 223, ал. 1 и чл. 249, точка 3 от Кодекса за застраховането (отм.), решението, постановено по гр. д. № 72/2018 годИ. на Окръжен съд Габрово, с което е прието, че лечебното заведение дължи обезщетение, то сумата до размера на предвиденото застрахователно обезщетение се дължи и от „Застрахователна компания „Лев инс“ АД по сключената застраховка „Професионална отговорност“.

Излагат се подробни съображения за неправилност на извода на първостепенния съд за недействителност на ретроактивното действие на полицата.

Направено е искане да се отмени Решение № 293/17.11.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово и да се постанови друго такова, с което да се уважат предявените от „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД против „Застрахователна компания „Лев инс“ АД искове, в полза на дружеството-жалбоподател да се присъдят сторените разноски пред двете инстанции.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от адвокат Т. П. – процесуален представител на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД, в който изтъква аргументи за нейната неоснователност.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е депозиран отговор на въззивната жалба от „Застрахователно дружество „Евроинс“ АД, представлявано от юрисконсулт Х. А., в който излага съображения за нейната неоснователност.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от

адвокат И. Л. – пълномощник на „Застрахователно акционерно дружество „ОЗК-застраховане“ АД, в който сочи доводи за нейната неоснователност.

В съдебно заседание пълномощникът на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД оспорва въззивната жалба.

Със Становище с вх. № 2444/15.04.2026 годИ. процесуалният представител на „Застрахователно дружество „Евроинс“ АД оспорва въззивната жалба.

Със Становище с вх. № 2536/20.04.2026 годИ. пълномощникът на „Застрахователно акционерно дружество „ОЗК-застраховане“ АД оспорва въззивната жалба.

Апелативен съд Велико Търново, след като разгледа жалбата, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на обжалвания съдебен акт, съобразно правомощията си, приема за установено следното:

Производството по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово е образувано въз основа на предявени от адвокат Е. Д. – пълномощник на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД против „Застрахователна компания „Лев инс“ АД искиове.

Формулирано е искане съдът да постанови решение, с което да осъди „Застрахователна компания „Лев инс“ АД да заплати на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД сумите:

500 000 лева, дължима на основание чл. 229 от Кодекса за застраховането (отм.) за застрахователно обезщетение, в размер на 500 000 лева, с което се покрива част от сумата 656 795.11 лева, заплатена от лечебното заведение на увредените лица – С. И. И., И.И. С. И.ова, Н. С. М. и Н. С. М., за причинените им вреди в резултат от смъртта на Д. Н. М. и А. С. И.ов, вместо „Застрахователна компания „Лев инс“ АД;

13 440.30 лева – законна лихва за забава върху сумата 500 000 лева от датата на изплащането □ на увредените лица – 5.08.2024 годИ., до датата, предхождаща деня на предявяване на исовете – 14.10.2024 годИ. включително;

законна лихва за забава върху сумата 500 000 лева от деня на предявяване на исовете до окончателното изплащане на сумите, в полза на лечебното заведение да се присъдят сторените по делото разноси, включително адвокатско възнаграждение.

В исковата молба се твърди, че с влязло в сила Решение № 260002/20.04.2022 годИ. по гр. д. № 72/2018 годИ. на Окръжен съд Габрово, потвърдено с Решение № 97/1.06.2023 годИ. по в. гр. д. № 398/2022 годИ. на Апелативен съд Велико Търново, недопуснато до касационно обжалване с Определение № 3392/29.07.2024 годИ. по гр. д. № 4595/2023 годИ. на Върховния касационен съд лечебното заведение е осъдено да заплати на С. И. И., И.И. С. И.ова, Н. С. М. и Н. С. М. за причинените им вреди в резултат от смъртта на Д. Н. М. и А. С. И.ов посочените в молбата суми. Цитират се част от мотивите на

решението на Окръжен съд Габрово. Изброените лица се снабдили с изпълнителни листове за присъдените суми и образували изпълнителни дела по описа на Съдебно-изпълнителната служба на Районен съд Габрово. Общо платената от болницата сума по изпълнителните дела е в размер на 656 795.11 лева.

Между „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД и „Застрахователна компания „Лев инс“ АД след проведена процедура по Закона за обществените поръчки е сключен Договор № УС-04-14-050/3.02.2014 годИ., съгласно който застрахователят се задължава да предоставя на дружеството-ищец застрахователна защита по обособена позиция № 3 – Застраховка „Професионална отговорност“ на лечебните заведения, хуманни лекари и медицински персонал“ на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД. Въз основа на договора са издадени застрахователни полици с №№ 131240029333 и 07038045-0029273. Срокът на застраховката е от 4.02.2014 годИ. до 3.02.2015 годИ., ретроактивен период – една годИ., т.е. има действие от 4.02.2013 годИ.. Дружеството-ответник се задължава да предоставя на застрахованите лица – „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД и физическите лица, работещи на трудов договор и упражняващи медицинска професия в същото лечебно заведение, застрахователно покритие (защита) за сумата до 500 000 лева при предявяване на иск за причинени имуществени и/или неимуществени вреди на трети лица срещу лечебното заведение за телесно увреждане и/или смърт на трети лица, произтичащи от небрежност, грешка или пропуск на лечебното заведение, настъпили през срока на застраховката в процеса на пряката лечебна дейност при изпълнение на служебните задължения на лекари и медицински персонал. Съгласно полицата дължимите от застрахователя суми се заплащат въз основа на доброволно споразумение между страните по застрахователния договор и увреденото лице или въз основа на съдебно решение. Полицата е издадена при условията на отменения Кодекс за застраховането. На основание § 22 от Преходните и заключителни разпоредби на Кодекса за застраховането, в сила от 1.01.2016 годИ., за полицата се прилага част четвърта от отменения Кодекс за застраховането, доколкото страните по нея не са договорили друго. Присъдените на ищите по гр. д. № 72/2018 годИ. на Окръжен съд Габрово суми, съответно основаниято за това, представляват покрит риск по полицата – вредите, за които са присъдени (смъртта на майката и сИ., настъпили на 26.09.2013 годИ. и 4.10.2013 годИ., т.е. в периода на застрахователно покритие на полицата, започващ от 4.02.2013 годИ. и изтичащ на 3.02.2015 годИ.). Лечебното заведение удовлетворило увредените лица въз основа на влязлото в сила решение на Окръжен съд Габрово вместо застрахователя, което последният си спестил, както и разноски по водене на делото по исковете на изброените лица и заплащането на лихви за забава.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е депозиран отговор на исквата молба от адвокат Т. П. – пълномощник на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД, в който навежда възражения за погасяване по давност на правото на иск на лечебното заведение; за недействителност на ретроактивното покритие за застрахователното събитие при знание на застраховащият или застрахователя при сключване на договора, че същото е настъпило в

ретроактивния период (в случая лечебното заведение е знаело и не е имало как да не знае, че към момента на подписване на договора застрахователното събитие е настъпило); събитията от 4.10.2013 годИ. и 26.09.2023 годИ. не представляват покрит риск по застрахователните полици; касае се за изключени рискове.

С Определение № 152/11.02.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово на основание чл. 219 от ГПК като трети лица помагачи на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД са конституирани „Застрахователно акционерно дружество „ОЗК-застраховане“ АД, „Застрахователно дружество „Евроинс“ АД.

Постъпило е становище от адвокат И. Л. – процесуален представител на „Застрахователно акционерно дружество „ОЗК-застраховане“ АД, в което излага съображения за неоснователност на иска; сочи, че последното не е информирано за процесното събитие в периода на сключените с лечебното заведение застрахователни полици; позовава се на недействителност на ретроативното покритие за застрахователното събитие и липса на основание за привличане на дружеството като трето лице помагач в процеса, респективно за ангажиране на неговата отговорност.

Депозирано е становище от „Застрахователно дружество „Евроинс“ АД, представлявано от юрисконсулт Х. А., в което излага доводи за липса на основание за привличане на дружеството като трето лице помагач в производството; при условията на евентуалност изтъква, че действията на служителите на дружеството-ищец представляват проява на груба небрежност и застрахователното покритие за тези вреди е изключено; присъединява се към изложеното в отговора на исковата молба; навежда възражение за погасяване по давност на правото на иск.

В съдебно заседание пълномощникът на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД оспорва исковете.

С писмени становища процесуалните представители на „Застрахователно акционерно дружество „ОЗК-застраховане“ АД, „Застрахователно дружество „Евроинс“ АД оспорват претенциите.

Въззивната инстанция като прецени всички събрани по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност направи следните фактически и правни изводи:

Решение № 293/17.11.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово е валидно и допустимо.

Съобразно изложените в исковата молба обстоятелства и направеното искане, съдът смята, че предявените от адвокат Е. Д. – пълномощник на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД против „Застрахователна компания „Лев инс“ АД искове са с правно основание чл. 223, във връзка с чл. 229 от Кодекса за застраховането (отм.).

По смисъла на § 1, точка 2 от Допълнителните разпоредби на Кодекса за застраховането (отм.) „застрахователно събитие“ е настъпването на покрит риск по застраховка в периода на застрахователното покритие.

В § 22 от Преходните и заключителни разпоредби на Кодекса за застраховането, в сила от 1.01.2016 годИ., е визирано, че за застрахователните договори, сключени преди влизането в сила на този кодекс, се прилага част четвърта от отменения Кодекс за застраховането, освен ако страните договорят друга след влизането в сила на този кодекс.

Съгласно чл. 249, точка 3 от Кодекса за застраховането (отм.) задължителни застраховки са други такива, установени със закон или с международен договор, обнародван и влязъл в сила за Република България.

Лечебните заведения задължително застраховат лицата, които упражняват медицинска професия в лечебното заведение, за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на професионалните им задължения (чл. 189, ал. 1 от Закона за здравето). Условиата, редът, срокът за извършване и размерът на минималната застрахователна сума при задължителното застраховане по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет (чл. 189, ал. 2 от Закона за здравето).

На 3.02.2014 годИ. между „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД – възложител, и „Застрахователна компания „Лев инс“ АД – изпълнител, на основание чл. 101е от Закона за обществените поръчки и Решение № 103/30.01.2014 годИ. за определяне на изпълнител на обществена поръчка е сключен Договор № УС-04-14-050 с предмет: Обособена позиция № 3 – застраховка на „Професионална отговорност на лечебни заведения, хуманни лекари и медицински персонал“ на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД. Договорът е подписан за срок една годИ., считано от 3.02.2014 годИ..

Издадени са застрахователни полици с №№ 131240029333 и 07038045-0029273 от „Застрахователна компания „Лев инс“ АД съгласно Общите условия по застраховка „Професионална отговорност“ и Специалните условия по застраховка „Отговорност на лекари и медицински персонал“, срещу заплащане на договорената премия. Срокът на застраховката е от 4.02.2014 годИ. до 3.02.2015 годИ., ретроактивен период – една годИ., т.е. има действие от 4.02.2013 годИ.. Дружеството-ответник се задължило да предоставя на застрахованите лица – „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД и физическите лица, работещи на трудов договор и упражняващи медицинска професия в същото лечебно заведение, застрахователно покритие (защита) за сумата до 500 000 лева при предявяване на иск за причинени имуществени и/или неимуществени вреди на трети лица срещу лечебното заведение за телесно увреждане и/или смърт на трети лица, произтичащи от небрежност, грешка или пропуск на лечебното заведение, настъпили през срока на застраховката в процеса на пряката лечебна дейност при изпълнение на служебните задължения на лекари и медицински персонал. Съгласно полиците дължимите от застрахователя суми се заплащат въз основа на доброволно споразумение между страните по застрахователния договор и увреденото лице или въз основа на съдебно решение.

Безспорно е, че с влязло в сила Решение № 260002/20.04.2022 годИ. по гр. д. № 72/2018 годИ. на Окръжен съд Габрово, потвърдено с Решение № 97/1.06.2023 годИ. по в. гр. д. № 398/2022 годИ. на Апелативен съд Велико Търново, недопуснато до касационно обжалване с Определение № 3392/29.07.2024 годИ. по гр. д. № 4595/2023 годИ. на Върховния касационен съд, лечебното заведение е осъдено да заплати на С. И. И., И.И. С. И.ова, Н. С. М. и Н. С. М., за причинените им вреди в резултат от смъртта на Д. Н. М., почИ.ла на 4.10.2013 годИ., и А. С. И.ов, почИ.л на 26.09.2013 годИ., посочените в молбата суми. Изброените лица се снабдили с изпълнителни листове за присъдените суми и образували изпълнителни дела по описа на Съдебно-изпълнителната служба на Районен съд Габрово. Общо платената от болницата сума по изпълнителните дела е в размер на 656 795.11 лева.

С отговора на исковата молба процесуалният представител на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД изрично се позовава на недействителност на ретроактивното покритие за застрахователно събитие при знание на застрахователя или застрахования към момента на сключването на договора за настъпването му през ретроактивния период. В конкретния случай лечебното заведение е знаело и не е имало как да не знае, че към момента на подписване на договора и издаването на застрахователните полици е настъпило застрахователно събитие. В проекта за доклад по делото (Определение № 585/5.06.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово) изрично е отразено, че пълномощникът на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД навежда възражение за недействителност на ретроактивното покритие. Преписи от отговора на исковата молба и посоченото определение са връчени на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД.

Обект на застраховане при застраховка „Гражданска отговорност“ е гражданската отговорност на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, т.е. опасността последният да отговаря пред трети увредени лица за заплащане на обезщетение. При настъпване на застрахователно събитие – възникване на гражданска отговорност за застрахования, застрахователят се задължава, по силата на тази застраховка, да заплати застрахователно обезщетение, когато и доколкото такива вреди са причинени непосредствено от застрахования или от чужди виновни действия, за които той отговаря, на трето лице. Не съществува спор в правната доктрина и съдебната практика, че задължителната застраховка „Професионална отговорност“ е вид застраховка за вреди от гражданска отговорност по смисъла на Кодекса за застраховането и има имуществен характер – застрахователят е задължен да обезщети вредите, причинени на трети лица, различни от застрахования. Задължителната застраховка „Професионална отговорност“ като разновидност на застраховка „Гражданска отговорност“ изрично е регламентирана в Кодекса за застраховането, в сила от 1.01.2006 годИ.. Тя притежава присъщите санкционна, превантивна и обезщетителна функции, а елементите от специалния фактически състав, от който се поражда, са: деяние (действие или бездействие на лице, извършващо определена дейност в рамките на упражняваната от него професия); противоправност на деянието,

изразяваща се в неизпълнение на задълженията му при и по повод същата; настъпила в процеса на осъществяване на съответната професионална дейност вреда в правната сфера на лице, извън застрахования; вИ. на упражняващия конкретната професионална дейност с проявните □ форми – умисъл или небрежност; причинна връзка между деянието на извършващия определена дейност и настъпилия в чужда правна сфера вредоносен резултат. Субекти на професионалната отговорност като вид гражданска такава са работодателят или възложителят на работата – физически или юридически лица (в този смисъл Решение № 355/19.03.2019 годИ. по т. д. № 855/2018 годИ., II т.о.).

По силата на чл. 249, точка 3 от Кодекса за застраховането (отм.), действал към релевантния за спора момент, лечебните заведения задължително застраховат лицата, които упражняват медицинска професия в лечебното заведение, за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на професионалните им задължения (чл. 189, ал. 1 от Закона за здравето). Условието, редът, срокът за извършване и размерът на минималната застрахователна сума при задължителното застраховане по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет (чл. 189, ал. 2 от Закона за здравето). В ДВ, бр. 80/28.09.2018 годИ. е обнародвана Наредба за задължителното застраховане на лицата, упражняващи медицинска професия, приета с ПМС № 208/25.09.2018 годИ.. За разлика от отменения Кодекс за застраховането в действащия Кодекс за застраховането, в сила от 1.01.2016 годИ., в чл. 469, ал. 1 изрично е регламентирано, че когато със закон не е предвидено друго, по задължителна застраховка „Професионална отговорност“ застрахователно събитие е настъпването на вредоносния резултат, за който е отговорен застрахованият. Застрахованият може да бъде физическо или юридическо лице. Цитираната норма и анализът на елементите от фактическия състав на задължителната застраховка „Професионална отговорност“ обуславят заключение, че при ненастъпила вреда не е осъществен и фактическият състав на професионалната отговорност, което изключва да е реализирано и застрахователното събитие, приложимо и при действието на отменения Кодекс за застраховането, относим към конкретния случай (в този смисъл Решение № 355/19.03.2019 годИ. по т. д. № 855/2018 годИ., II т.о.). Фактическият състав на застрахователното събитие при задължителна застраховка „Професионална отговорност“ е окончателно консолидиран с настъпването на вредата. Законодателят не свързва предявяването на претенциите с момента на проявление на застрахователното събитие при застраховка „Професионална отговорност“.

В случая е уговорен ретроактивен период на договора за застраховка една годИ., т.е. от 4.02.2013 годИ.. Възникването на правните последици на ретроактивното покритие предпоставя и липса на знание у застрахователя или застрахования към момента на сключване на застрахователния договор, че застрахователното събитие е настъпило през този мИ.л период. Доказателствената тежест за знанието е на застрахователя.

Пред първостепенния съд е разпитана като свидетел д-р Н. И. С. – изпълнителен член на Съвета на директорите на МБАЛ „Д-р Тота Венкова“, гр. Габрово от 2009 годИ. до 2020 годИ., във връзка с нейното знание за смъртта на родилката Д. Н. М. и детето А. С.

И.ов.

От представения препис от Доклад с вх. № 127-308/11.10.2013 годИ. на Изпълнителна агенция „Медицински одит“, чийто правопреемник е Изпълнителна агенция „Медицински одит“, се установява, че за времето от 8.10.2013 годИ. до 10.10.2013 годИ. са извършени проверки в лечебните заведения МБАЛ „Д-р Тота Венкова“, гр. Габрово и УМБАЛ „Д-р Георги Странски“, гр. Плевен във връзка с обстоятелствата по оказана медицинска помощ на родилката Д. Н. М., настъпилата смърт на майката и новороденото дете. Следователно към датата на сключване на Договор № УС-04-14-050 – 3.02.2014 годИ., издаването на застрахователните полици представляващият „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД е знаел за настъпилите през ретроактивния период на действие застрахователни събития – кончИ.та на А. С. И.ов на 26.09.2013 годИ. и на неговата майка Д. Н. М. на 4.10.2013 годИ..

Съгласно ч. 183, ал. 1 от Кодекса за застраховането (отм.) с договора за застраховка застрахователят се задължава да поеме определен риск срещу плащане на премия и при настъпване на застрахователно събитие да заплати на застрахования или на трето ползващо се лице застрахователно обезщетение или парична сума. За застрахователните договори се прилагат общите правила на Търговския закон и Закона за задълженията и договорите, доколкото в отменения Кодекс за застраховането не е предвидено друго (чл. 183, ал. 2 от Кодекса за застраховането – отм.). Съдържанието на застрахователния договор е регламентирано в чл. 184, ал. 3 от Кодекса за застраховането (отм.), като негова съществена част са покритите застрахователни рискове (точка 3).

С оглед на изложеното по-горе и данните по делото, съдът приема за безспорно установено знанието на представляващия „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД за настъпилите през ретроактивния период на действие на договора, сключен на 3.02.2014 годИ., обективирани в посочените по-горе полици, застрахователни събития – кончИ.та на А. С. И.ов на 26.09.2013 годИ. и на неговата майка Д. Н. М. на 4.10.2013 годИ.. Следователно правните последици на въведеното ретроактивно покритие на застрахователния договор не възникват за смъртта на А. С. И.ов, настъпила на 26.09.2013 годИ., и на неговата майка Д. Н. М. на 4.10.2013 годИ. – посочените застрахователни събития са били проявени към датата на подписване на застрахователния договор, за което представляващият лечебното заведение е знаел. По изложените съображения, настоящият състав смята, че не са налице предпоставките на чл. 223, във връзка с чл. 229 от Кодекса за застраховането (отм.) за ангажиране на отговорността на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД за изплащане на претендираното застрахователно обезщетение на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД. Обсъждането на останалите възражения на процесуалния представител на „Застрахователна компания „Лев инс“ АД във връзка с изплащането на застрахователно обезщетение на лечебното заведение е безпредметно (няма да обуслови различно заключение).

Въз основа на изложеното, съдът намира, че предявените от адвокат Е. Д. – пълномощник на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД

против „Застрахователна компания „Лев инс“ АД иските са с правно основание чл. 223, във връзка с чл. 229 от Кодекса за застраховането (отм.) за сумите:

500 000 лева, дължима на основание чл. 229 от Кодекса за застраховането (отм.) за застрахователно обезщетение в размер на 500 000 лева, с което се покрива част от сумата 656 795.11 лева, заплатена от лечебното заведение на увредените лица – С. И. И., И.И. С. И.ова, Н. С. М. и Н. С. М., за причинените им вреди в резултат от смъртта на Д. Н. М. и А. С. И.ов, вместо „Застрахователна компания „Лев инс“ АД;

13 440.30 лева – законна лихва за забава върху сумата 500 000 лева от датата на изплащането □ на увредените лица – 5.08.2024 годИ., до датата, предхождаща деня на предявяване на иските – 14.10.2024 годИ. включително, са неоснователни и недоказани. Доводите на процесуалния представител на „Многопрофилна болница за активно лечение „Д-р Тота Венкова“ АД за допуснати от първостепенния съд нарушения на процесуалния и материалния закон са несъстоятелни. Съставът на Окръжен съд Габрово е обсъдил поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства, не е допуснал нарушение на визираните във въззивната жалба разпоредби от процесуалния и материалния закон.

Крайните изводи на въззивната инстанция съвпадат с тези на първостепенния съд. Решение № 293/17.11.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово е правилно – във въззивната жалба не са изтъкнати пороци, обуславящи неговата неправилност, не е допуснато нарушение на императивни правни норми от първостепенния съд, поради което на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК подлежи на потвърждаване.

По делото няма данни да са направени разноси от „Застрахователна компания „Лев инс“ АД пред въззивната инстанция, поради което такива не следва да се присъждат, независимо от изхода на спора.

Въз основа на изложеното и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Апелативен съд Велико Търново

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 293/17.11.2025 годИ. по гр. д. № 493/2024 годИ. на Окръжен съд Габрово.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му при наличие на предпоставките по чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____